

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Вченої ради
Міжнародного економіко - гуманітарного
університету імені академіка Степана Дем'янчука
Ректор проф. А. С. Дем'янчук
(протокол № 10 від 26.05.2016 рр.)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)

першого рівня вищої освіти

За спеціальністю: 014 Середня освіта (українська мова і література)

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти (українська мова і література).

Професійна кваліфікація: вчитель української мови і літератури загальноосвітнього навчального закладу

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

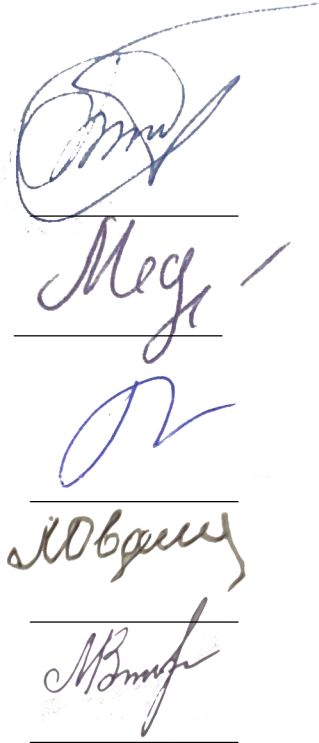
Грубої Таміли Леонідівни, кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри української мови та літератури декана історико-філологічного факультету, керівника освітньої програми

Мединської Наталії Миколаївни, кандидата філологічних наук, доцента, професора кафедри української мови та літератури

Назарця Віталія Миколайовича, доктора філологічних наук, доцента, професора кафедри української мови та літератури, завідувача кафедри української мови та літератури

Овдійчук Лілії Миколаївни, кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри української мови та літератури

Миронюк Валентини Михайлівни, кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри української мови та літератури

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Доктор філологічних наук, професор, декан факультету української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова *Висоцький Анатолій Васильович;*

Вчитель української мови вищої кваліфікаційної категорії, директор ЗНЗ № 20 (м. Рівне) *Сукач Ніна Іванівна;*

Кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри суспільно-гуманітарної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти *Лавренчук Володимир Павлович.*

Актуалізовано:

Дата перегляду ОП / внесення змін до ОП			
Підпис			
ПІБ керівника ОП			

1. Профіль освітньо-професійної програми

«Середня освіта (українська мова і література)» Зі спеціальності 014 Середня освіта (українська мова і література)

1 – Загальна інформація	
<i>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</i>	ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Історико-філологічний факультет
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Середня освіта (українська мова і література)
<i>Ступінь вищої освіти</i>	Бакалавр
<i>Освітня кваліфікація</i>	Бакалавр середньої освіти (українська мова та література)
<i>Професійна кваліфікація</i>	Учитель української мови та літератури загальноосвітнього навчального закладу
<i>Тип диплому та обсяг програми</i>	Диплом бакалавра, одиничний ступінь, 240 кредитів ЄКТС Тривалість навчання становить: 3 роки 10 місяців
<i>Наявність акредитації</i>	Сертифікат про акредитацію АКУ до 01.07.2019 р.
<i>Цикл/рівень програми</i>	Перший (бакалаврський) рівень, НРК – 7 рівень
<i>Передумови</i>	Повна загальна середня освіта, відповідні сертифікати ЗНО
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська мова
<i>Термін дії освітньої програми</i>	До наступного перегляду
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://www.megu.edu.ua/uk/
2 - Ціль освітньої програми	
Формування професійних компетентностей майбутніх учителів української мови та літератури, теоретична та практична підготовка яких відповідатиме рівню сучасних навчально-методичних вимог до реалізації освітнього процесу у загальноосвітніх навчальних закладах.	
3 - Характеристика програми	
<i>Предметна область, напрям</i>	Об'єкт вивчення: освітньо-виховний процес у закладах середньої освіти (українська мова та література). Цілі навчання: формування професійних компетентностей майбутніх учителів української мови та літератури основної (базової) середньої школи. Теоретичний зміст предметної області: українська мова, мовознавство, українська література, літературознавство, методика викладання української мови в ЗНЗ, методика викладання української літератури в ЗНЗ, педагогіка і психологія середньої освіти.

	Методи і засоби: загальнонаукові, філологічні й психолого-педагогічні методи, сучасні методи навчання української мови та літератури (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі методи навчання, методи самостійної роботи, контрольно-оцінювальні методи), способи організації навчально-виховного процесу, технології урочної й позаурочної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах. Інструменти та обладнання: набуття методик навчання й виховання у процесі викладання української мови та літератури в середній школі; умінь і навичок використання навчальних, наукових, методичних, мультимедійних, Інтернет-джерел і відповідного обладнання в освітньому процесі; умінь і навичок створення власного навчально-методичного забезпечення предмета; накопичення, узагальнення й передавання педагогічного досвіду з допомогою сучасних засобів (ІКТ та ін.).
<i>Фокус програми: Загальна/спеціальна</i>	Професійна освіта в галузі середньої освіти (українська мова і література)
<i>Орієнтація освітньо-професійної програми</i>	Програма ґрунтується на сучасних наукових досягненнях лінгводидактики, мовознавства та літературознавства, традиційних та інноваційних методах навчання; орієнтована на можливість подальшої професійної і наукової кар'єри в галузі освіти.
<i>Особливості програми</i>	Програма передбачає формування компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі освіти, культури та інших соціально-гуманітарних сфер з урахуванням потреб та особливостей розвитку регіонального ринку праці.
4 - Працевлаштування та продовження освіти	
<i>Працевлаштування</i>	Робота в закладах освіти різного типу та форми власності (учитель української мови та літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, педагог-організатор, керівник гуртка тощо).
<i>Продовження освіти</i>	Другий (магістерський) рівень з середньої освіти (українська мова та література)
5 - Стиль та методи навчання	
<i>Викладання та навчання</i>	Організація освітнього процесу здійснюється на засадах, спрямованих на реалізацію принципів студентоцентрованого навчання. Викладання проводиться у вигляді лекцій, мультимедійних лекцій, семінарських, практичних занять з використанням інтерактивних методів навчання. Заняття зі студентами відбуваються на засадах діалогу та партнерської взаємодії.
<i>Оцінювання</i>	Письмові та усні екзамени, тестування (з використанням технічних засобів), презентації, захист звітів із практики, захист курсових робіт, комплексний кваліфікаційний екзамени.
6 - Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	
ЗК-1	Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо.

ЗК-2	Здатність працювати в команді й автономно.
ЗК-3	Здатність до пошуку інформації, її аналізу й критичного оцінювання.
ЗК-4	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
ЗК-5	Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології.
ЗК-6	Здатність до самовдосконалення та саморозвитку.
ЗК-7	Здатність вільно спілкуватися державною мовою (усно та письмово).
ЗК-8	Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.
ЗК-9	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності.
ЗК-10	Здатність до утвердження національних і гуманістичних ідеалів, демократичних цінностей і традицій України.
<i>Фахові компетентності</i>	
ФК-1	Здатність формувати в учнів предметні компетентності.
ФК-2	Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду, ефективні методи й освітні технології навчання.
ФК-3	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови та літератури, іноземної мови, історії аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу.
ФК-4	Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й літератури, іноземної мов, історії в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання.
ФК-5	Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.
ФК-6	Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
ФК-7	Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
ФК-8	Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.
ФК-9	Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.
ФК-10	Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

ФК-11	Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання української мови та літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.
ФК-12	Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.
ФК-13	Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.
ФК-14	Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.
ФК-15	Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.
7 - Програмні результати навчання	
Знання:	ПРЗ 1. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, історії, іноземної мови. ПРЗ 2. Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації. ПРЗ 3. Знає основні функції й закони розвитку, сучасні наукові досягнення в галузі теорії та історії української мови й літератури, іноземної мови, історії в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання. ПРЗ 4. Знає провідні тенденції етапів історичного розвитку України, літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою. ПРЗ 5. Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови та літератури для ЗНЗ та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності. ПРЗ 6. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
Уміння:	ПРУ 1. Уміє організувати навчальний процес у ЗНЗ (співпрацю в команді), реалізувати професійно-практичні засади навчання, формувати в учнів предметні компетентності. ПРУ 2. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології. ПРУ 3. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю

	(лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень.
	ПРУ 4. Володіє різними видами аналізу художнього твору, розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.
	ПРУ 5. Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.
	ПРУ 6. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.
	ПРУ 7. Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.
	ПРУ 8. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.
	ПРУ 9. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; історії, іноземної мови, уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.
	ПРУ 10. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
	ПРУ 11. Уміє вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію.
	ПРУ 11. Уміє вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію.
Комунікація:	ПРК 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування.
	ПРК 2. Організовує співпрацю учнів (вихованців), ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).
	ПРК 3. Керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.
	ПРК 4. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.
Автономія і відповідальність:	ПРА 1. Здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.
	ПРА 2. Здатний аналізувати соціально й особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів.
	ПРА 3. Здатний організовувати, аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.
	ПРА 4. Забезпечує охорону життя й здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	

<i>Кадрове забезпечення</i>	Викладацький склад, який забезпечує реалізацію програми відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти. Практико-орієнтований характер освітньої програми передбачає широку участь фахівців-практиків, що відповідають напрямку програми.
<i>Матеріально-технічне забезпечення</i>	Матеріально-технічне забезпечення відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти (бібліотека, комп'ютери, проектори, мультимедійні дошки тощо).
<i>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</i>	Бібліотечні електронні ресурси, електронні наукові видання, електронні навчальні курси із використанням дистанційних технологій та самостійної роботи, хмарні технології.
9 – Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Індивідуальна академічна мобільність реалізується у рамках міжуніверситетських договорів про встановлення науково-освітніх відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки.
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Укладено угоди про студентську мобільність з Академією Європейської освіти(Грузія, м. Тбілісі) від 28.02.2015 р.
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Згідно з ліцензією передбачається підготовка іноземців та осіб без громадянства.

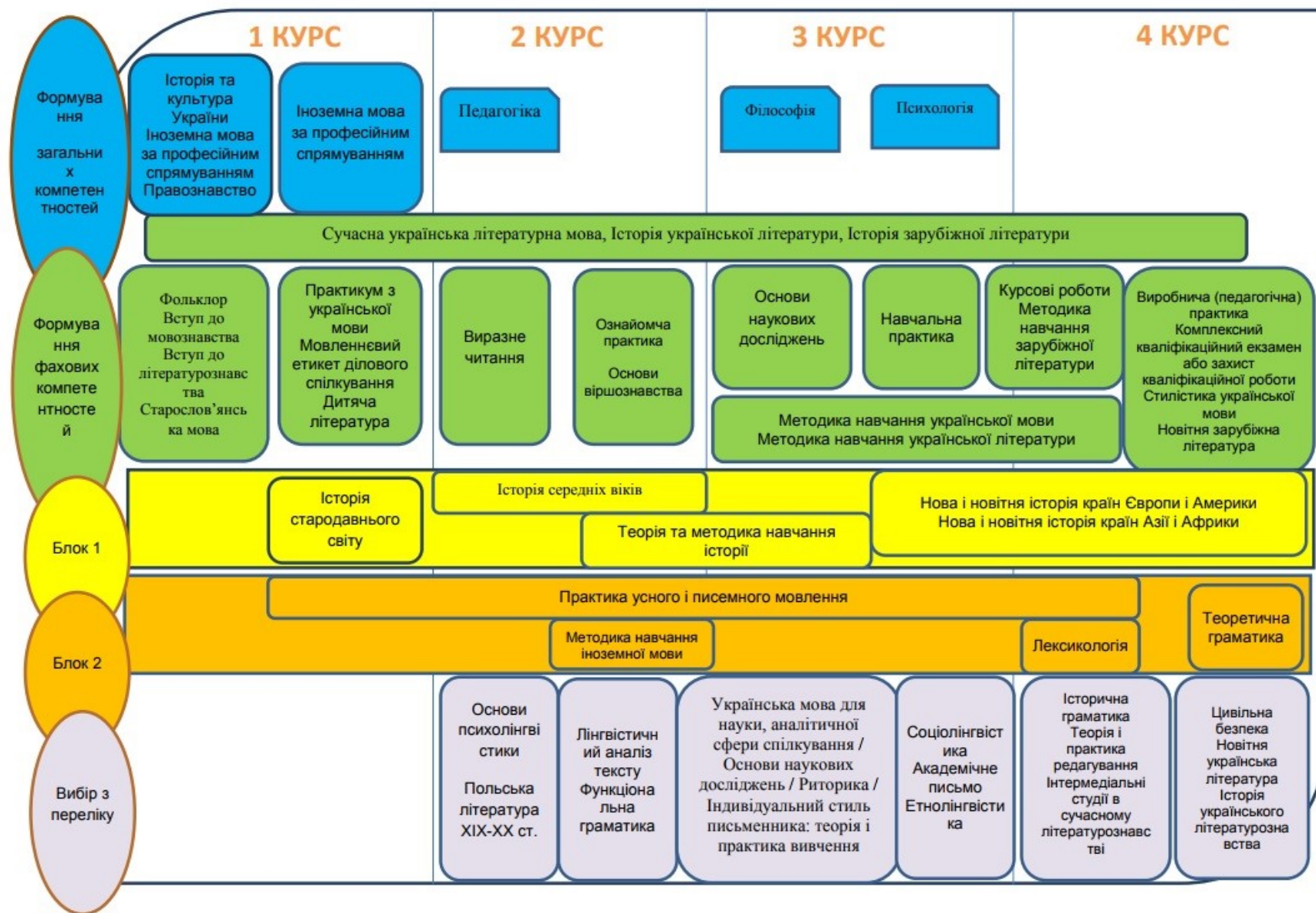
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП.

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики,)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
ОК 1.	Історія та культура України	3	екзамен
ОК 2.	Правознавство	3	екзамен
ОК 3.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	екзамен
ОК 4.	Педагогіка	3	залік
ОК 5.	Психологія	3	залік
ОК 6.	Філософія	3	екзамен
ОК 7.	Мовленнєвий етикет ділового спілкування	2	залік
ОК 8.	Вступ до мовознавства	3	екзамен
ОК 9.	Вступ до літературознавства	4	екзамен
ОК 10.	Фольклор	3	залік
ОК 11.	Ознайомча практика	2	залік
ОК 12.	Навчальна практика	9	залік
ОК 13.	Виробнича (педагогічна) практика	9	залік
ОК 14.	Курсові роботи (ОК 16, ОК 17, ОК 18, ОК 19)	3	залік
ОК 15.	Комплексний кваліфікаційний екзамен	7	екзамен
ОК 16.	Сучасна українська літературна мова	30	залік/екзамен
ОК 17.	Історія української літератури	31	залік/екзамен
ОК 18.	Методика навчання української мови	7	екзамен

ОК 19.	Методика навчання української літератури	7	екзамен
ОК 20.	Методика навчання зарубіжної літератури	5	залік
ОК 21.	Історія зарубіжної літератури	15	залік/екзамен
ОК 22.	Новітня зарубіжна література	3	залік
ОК 23.	Дитяча література	4	екзамен
ОК 24.	Практикум з української мови	3	залік
ОК 25.	Стилістика української мови	3	залік
ОК 26.	Старослов'янська мова	3	залік
ОК 27.	Виразне читання	3	залік
ОК 28.	Основи віршознавства	3	залік
ОК 29.	Теорія літератури	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180	
1	2	3	4
ВАРІАТИВНІ КОМПОНЕНТИ ОП			
БЛОК 1.			
ВКБ 1	Історія стародавнього світу	8	екзамен
ВКБ 2	Історія середніх віків	9	екзамен
ВКБ 3	Нова і новітня історія країн Європи і Америки	5,5	залік/екзамен
ВКБ 4	Нова і новітня історія країн Азії і Африки	5,5	залік/екзамен
ВКБ 5	Теорія та методика навчання історії	8	екзамен
		36	
БЛОК 2.			
ВКБ 1	Методика навчання іноземної мови	3	екзамен
ВКБ 2	Теоретична граматики	3	екзамен
ВКБ 3	Лексикологія	3	екзамен
ВКБ 4	Практика усного і писемного мовлення	27	залік/екзамен
		36	
БЛОК 3. ВИБІР З ПЕРЕЛІКУ			
ВК1/ ВК 2	Основи психолінгвістики/ Польська література XIX-XX ст.	3	залік
ВК3/ ВК 4	Лінгвістичний аналіз тексту / Функціональна граматики	3	залік
ВК5/ ВК 8	Українська мова для науки, аналітичної сфери спілкування / Основи наукових досліджень / Риторика / Індивідуальний стиль письменника: теорія і практика вивчення	3	залік
ВК 9/ ВК 11	Соціолінгвістика/ Академічне письмо/ Етнолінгвістика	3	залік
ВК 12/ ВК 14	Історична граматики/ Теорія і практика редагування/ Інтермедіальні студії в сучасному літературознавстві	3	залік
ВК 15/ ВК 17	Цивільна безпека / Новітня українська література / Історія українського літературознавства	3	залік
		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТ		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра освітньої програми Середня освіта (українська мова і література) за спеціальністю 014 Середня освіта (українська мова і література) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра освіти (української мови та літератури) з присвоєнням професійної кваліфікації: вчитель української мови і літератури загальноосвітнього навчального закладу

Атестація здійснюється відкрито та публічно.

6. Перелік нормативних документів

1. Закон України «Про вищу освіту». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту». Проект. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57141.
3. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
4. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
5. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
6. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
7. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К. : Видавництво «Соцінформ», 2010.
8. Перелік галузей знань і спеціальностей – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
9. Напрацювання проекту TUNING (Education) <http://www.unideusto.org/tuningeu/publications/269-reference-points-for-the-design-and-delivery-of-degree-programmes-in-education.html>
10. Наказ МОН України від 01.06.2016 за №600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» - http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-06-01/5555/nmon_600.zip
11. Наказ МОН України від 31.05.2016 за №506 Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціалізацій) в системі підготовки педагогічних кадрів. - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16>
12. Порядок внесення інформації, яка повинна міститися в документах про вищу освіту державного зразка. Постанова Кабінету міністрів України від 5 травня 2016 р. № 325: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249014993> /

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Вченої ради
Міжнародного економіко-гуманітарного
університету імені академіка Степана Дем'янчука
Ректор проф. А. С. Дем'ячук
(протокол № 1 від 27.06.2018 р.)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)

першого рівня вищої освіти

За спеціальністю: 014 Середня освіта (українська мова і література)

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти (українська мова і література).

Професійна кваліфікація: Вчитель української мови і літератури закладу середньої освіти.

Рівне 2018

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
змін до освітньо-професійної програми
СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)

1. Кафедра: протокол № 7 від « 05 » березня 2018 р.

(висновок, особливі умови за наявності)

Завідувач кафедри

проф. Назарець В.М.

2. Рада факультету: протокол № 7 від « 22 » березня 2018 р.

(висновок, особливі умови за наявності)

Голова ради факультету

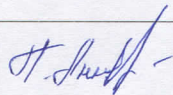

доц.Груба Т.Л.

3. Відділ ліцензування та акредитації:

(висновок, особливі умови за наявності)

Начальник відділу

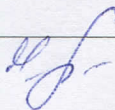

Гадзіцька Г.П.

4. Навчальна частина:

(висновок, особливі умови за наявності)

Начальник навчальної частини

Ілюк Л.В.

5. Навчально-методична комісія: протокол № 6 від « 02 » травня 2018 р.

(висновок, особливі умови за наявності)

Голова НМК

проф. Колб О.Г.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Грубої Таміли Леонідівни, кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри української мови та літератури декана історико-філологічного факультету, гаранта освітньої програми

Мединської Наталії Миколаївни, кандидата філологічних наук, доцента, професора кафедри української мови та літератури, проректора з навчально-методичної роботи

Назарця Віталія Миколайовича, доктора філологічних наук, доцента, професора кафедри української мови та літератури, завідувача кафедри української мови та літератури

Овдійчук Лілії Миколаївни, кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри української мови та літератури

Миронюк Валентини Михайлівни, кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри української мови та літератури

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Доктор філологічних наук, професор, декан факультету української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

Висоцький Анатолій Васильович;

Вчитель української мови вищої кваліфікаційної категорії, директор ЗНЗ № 20 (м. Рівне)
Сукач Ніна Іванівна;

Кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри суспільно-гуманітарної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Лавренчук Володимир Павлович.

Термін перегляду освітньої програми – раз на п'ять років.

Актуалізовано:

Дата перегляду ОП / внесення змін до ОП	протокол № 6 від « 02 » травня 2018 р.		
Підпис			
ПІБ гаранта ОП	Груба Т.Л.		

1. Профіль освітньо-професійної програми

«Середня освіта (українська мова і література)» Зі спеціальності 014 Середня освіта (українська мова і література)

1 – Загальна інформація	
<i>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</i>	ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Історико-філологічний факультет
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Середня освіта (українська мова і література)
<i>Ступінь вищої освіти</i>	Бакалавр
<i>Освітня кваліфікація</i>	Бакалавр середньої освіти (українська мова та література)
<i>Професійна кваліфікація</i>	Учитель української мови та літератури закладу середньої освіти
<i>Тип диплому та обсяг програми</i>	Диплом бакалавра, одиничний ступінь, 240 кредитів ЄКТС Тривалість навчання становить: 3 роки 10 місяців
<i>Наявність акредитації</i>	Сертифікат про акредитацію АКУ до 01.07.2019 р.
<i>Цикл/рівень програми</i>	Перший (бакалаврський) рівень, НРК – 7 рівень
<i>Передумови</i>	Повна загальна середня освіта, відповідні сертифікати ЗНО
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська мова
<i>Термін дії освітньої програми</i>	До наступного перегляду
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://www.megu.edu.ua/uk/
2 - Ціль освітньої програми	
Формування професійних компетентностей майбутніх учителів української мови та літератури, теоретична та практична підготовка яких відповідатиме рівню сучасних навчально-методичних вимог до реалізації освітнього процесу у загальноосвітніх навчальних закладах.	
3 - Характеристика програми	
<i>Предметна область, напрям</i>	Об'єкт вивчення: освітній процес у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти) за предметною спеціальністю. Цілі навчання: формування у здобувачів здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі з організації освітнього процесу, зумовлені закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання (за предметною спеціальністю), які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. Теоретичний зміст предметної області: сучасні теоретичні засади відповідних наук (достатні для формування предметних компетентностей), педагогіки та психології, методики навчання з предмета (рівень базової середньої освіти). Методи, методики та технології: методи відповідних наук. Освітні технології та методики формування ключових і предметних компетентностей, моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, ефективних способів взаємодії всіх учасників освітнього процесу. Інструменти та обладнання: обладнання та устаткування,

	необхідне для формування предметних компетентностей, технічні засоби навчання, друковані та Інтернет-джерела інформації, необхідні в освітньому процесі; використання баз інших установ для проведення навчальних практик і педагогічної практики в базовій середній школі.
<i>Фокус програми: Загальна/спеціальна</i>	Професійна освіта в галузі середньої освіти (українська мова і література)
<i>Орієнтація освітньо-професійної програми</i>	Програма ґрунтується на сучасних наукових досягненнях лінгводидактики, мовознавства та літературознавства, традиційних та інноваційних методах навчання; орієнтована на можливість подальшої професійної і наукової кар'єри в галузі освіти.
<i>Особливості програми</i>	Програма передбачає формування компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі освіти, культури та інших соціально-гуманітарних сфер з урахуванням потреб та особливостей розвитку регіонального ринку праці.
4 - Працевлаштування та продовження освіти	
<i>Працевлаштування</i>	Робота в закладах освіти різного типу та форми власності (учитель української мови та літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, педагог-організатор, керівник гуртка тощо).
<i>Продовження освіти</i>	Другий (магістерський) рівень з середньої освіти (українська мова та література)
5 - Стиль та методи навчання	
<i>Викладання та навчання</i>	Організація освітнього процесу здійснюється на засадах, спрямованих на реалізацію принципів студентоцентрованого навчання. Викладання проводиться у вигляді лекцій, мультимедійних лекцій, семінарських, практичних занять з використанням інтерактивних методів навчання. Заняття зі студентами відбуваються на засадах діалогу та партнерської взаємодії.
<i>Оцінювання</i>	Письмові та усні екзамени, тестування (з використанням технічних засобів), презентації, захист звітів із практики, захист курсових робіт, кваліфікаційний екзамен.
6 - Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	
ЗК-1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК-2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
ЗК-3	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК-4	Здатність працювати в команді.
ЗК-5	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК-7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК-8	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК-9	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК-10	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
<i>Фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей</i>	
ФК-1	Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.
ФК-2	Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.
ФК-3	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.
ФК-4	Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).
ФК-5	Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.
ФК-6	Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.
ФК-7	Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.
<i>Спеціальні (предметні) компетентності</i>	
ПК-1	Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури, іноземної мови, історії в практиці навчання української мови і літератури, іноземної мови, історії у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти).
ПК-2	Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.
ПК-3	Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
ПК-4	Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
ПК-5	Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду.
ПК-6	Здатність доцільно застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, створювати навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять з української мови та літератури.
ПК-7	Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей,

	використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.
7 - Програмні результати навчання	
РН-1	Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови та літератури, іноземної мови, історії мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.
РН-2	Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, історичного розвитку України, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнює мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.
РН-3	Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.
РН-4	Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.
РН-5	Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
РН-6	Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
РН-7	Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.
РН-8	Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів.
РН-9	Використовує гуманістичний потенціал української мови та літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.
РН-10	Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, іноземної мови, історії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Кадрове забезпечення</i>	Викладацький склад, який забезпечує реалізацію програми відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти. Практико-орієнтований характер освітньої програми передбачає широку участь фахівців-практиків, що відповідають напряму програми.
<i>Матеріально-технічне забезпечення</i>	Матеріально-технічне забезпечення відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності

	закладів освіти (бібліотека, комп'ютери, проектори, мультимедійні дошки тощо).
<i>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</i>	Бібліотечні електронні ресурси, електронні наукові видання, електронні навчальні курси із використанням дистанційних технологій та самостійної роботи, хмарні технології.
9 – Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Індивідуальна академічна мобільність реалізується у рамках між-університетських договорів про встановлення науково-освітніх відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки.
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Укладено угоди про студентську мобільність з Академією Європейської освіти(Грузія, м. Тбілісі) від 28.02.2015 р.
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Згідно з ліцензією передбачається підготовка іноземців та осіб без громадянства.

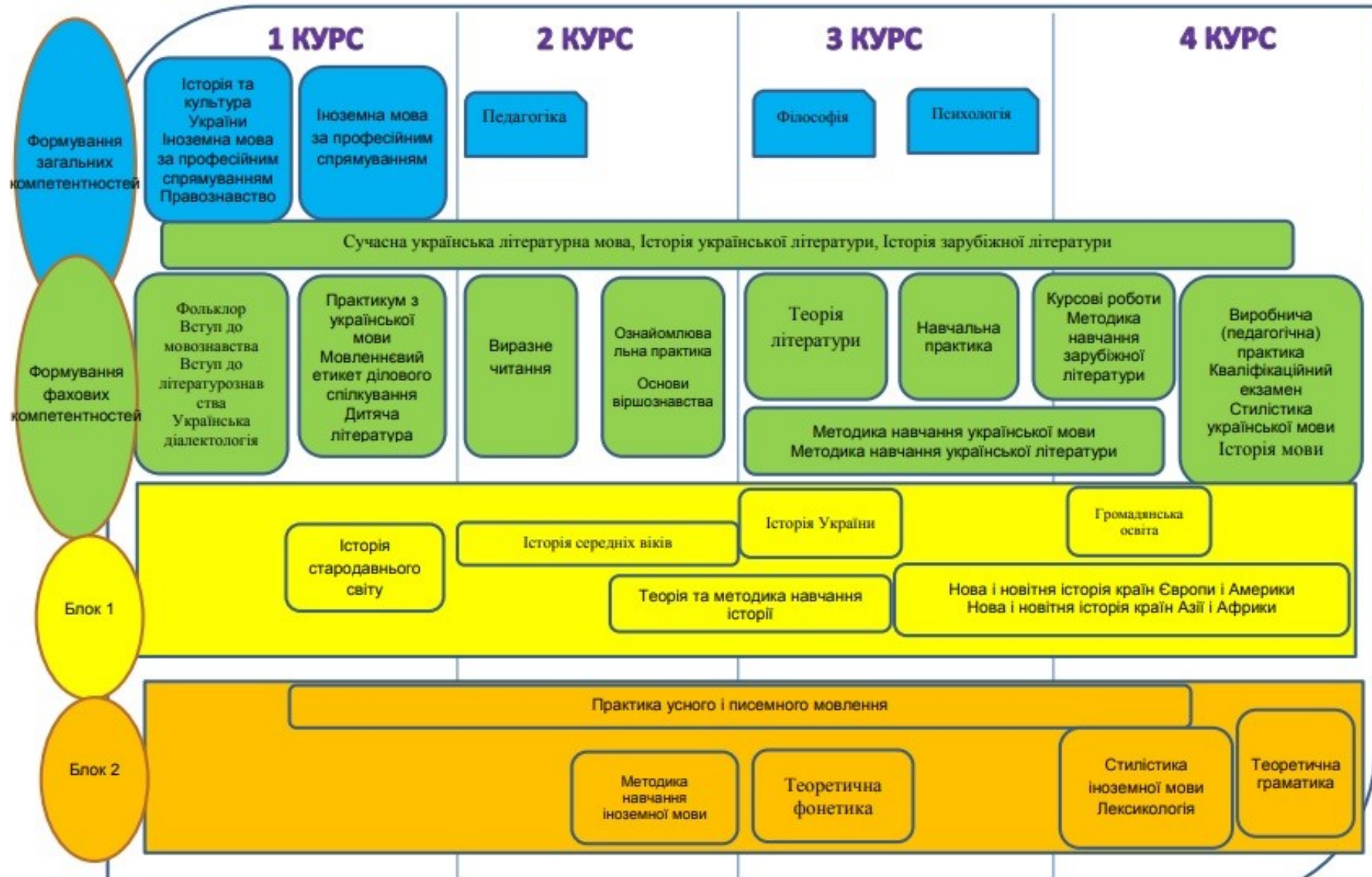
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП.

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики,)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
ОК 1.	Історія та культура України	3	екзамен
ОК 2.	Правознавство	3	екзамен
ОК 3.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	екзамен
ОК 4.	Педагогіка	3	залік
ОК 5.	Психологія	3	залік
ОК 6.	Філософія	3	екзамен
ОК 7.	Мовленнєвий етикет ділового спілкування	2	залік
ОК 8.	Вступ до мовознавства	3	екзамен
ОК 9.	Вступ до літературознавства	4	екзамен
ОК 10.	Фольклор	3	залік
ОК 11.	Ознайомлювальна практика	2	залік
ОК 12.	Навчальна практика	9	залік
ОК 13.	Виробнича (педагогічна) практика	9	залік
ОК 14.	Курсові роботи (ОК 16 – ОК19)	3	залік
ОК 15.	Кваліфікаційний екзамен	7	екзамен
ОК 16.	Сучасна українська літературна мова	30	залік/екзамен
ОК 17.	Історія української літератури	31	залік/екзамен
ОК 18.	Методика навчання української мови	7	Екзамен/ залік
ОК 19.	Методика навчання української літератури	7	екзамен
ОК 20.	Методика навчання зарубіжної літератури	5	залік
ОК 21.	Історія зарубіжної літератури	15	залік/екзамен
ОК 22.	Історія мови	3	залік
ОК 23.	Дитяча література	4	екзамен

ОК 24.	Практикум з української мови	3	залік
ОК 25.	Стилістика української мови	3	залік
ОК 26.	Українська діалектологія	3	залік
ОК 27	Виразне читання	3	залік
ОК 28	Основи віршознавства	3	залік
ОК 29	Теорія літератури	3	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180	
1	2	3	4
ВАРІАТИВНІ КОМПОНЕНТИ ОП			
БЛОК 1.			
ВКБ 1	Історія стародавнього світу	8	екзамен
ВКБ 2	Історія середніх віків	9	екзамен
ВКБ 3	Історія України	3	залік
ВКБ 4	Нова і новітня історія країн Європи і Америки	5,5	залік/екзамен
ВКБ 5	Нова і новітня історія країн Азії і Африки	5,5	залік/екзамен
ВКБ 6	Громадянська освіта	3	залік
ВКБ 7	Теорія та методика навчання історії	8	екзамен
		42	
БЛОК 2.			
ВКБ 1	Методика навчання іноземної мови	3	екзамен
ВКБ 2	Теоретична фонетика	3	залік
ВКБ 3	Стилістика іноземної мови	3	залік
ВКБ 4	Лексикологія	3	екзамен
ВКБ 5	Практика усного і писемного мовлення	27	залік/екзамен
ВКБ 6	Теоретична граматики	3	екзамен
		42	
ВК	Вибір з переліку (студент обирає дисципліну з кожного переліку) *****	18	Заліки (6)
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТ		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

Структурно-логічна схема освітньої програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра освітньої програми Середня освіта (українська мова і література) за спеціальністю 014 Середня освіта (українська мова і література) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка проводиться у формі кваліфікаційного екзамену та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра середньої освіти (української мови і літератури) з присвоєнням професійної кваліфікації: вчитель української мови і літератури закладу середньої освіти.

Атестація здійснюється відкрито та публічно.

4.2. Варіативні компоненти ОП

	ВКБ 1	ВКБ 2	ВКБ 3	ВКБ 4	ВКБ 5	ВКБ 6	ВКБ 7	ВКБ 1	ВКБ 2	ВКБ 3	ВКБ 4	ВКБ 5	ВКБ 6
ЗК 1						•							
ЗК 2	•	•	•	•	•	•	•						
ЗК 3	•	•	•	•	•								
ЗК 4													
ЗК 5													
ЗК 6								•	•	•	•	•	•
ЗК 7													
ЗК 8													
ЗК 9													
ЗК -10													
ФК 1													
ФК 2							•	•					
ФК 3							•	•					
ФК 4													
ФК 5													
ФК 6			•			•	•						
ФК 7								•					
ПК-1	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•
ПК-2									•	•	•	•	•
ПК-3								•					
ПК-4													
ПК-5													
ПК-6													
ПК-7						•	•						

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентам освітньої програми
5.1. Обов'язкові компоненти ОП

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29
РН-1			•				•	•							•	•	•				•	•		•	•	•			
РН-2	•								•								•				•		•		•		•	•	
РН-3							•									•								•	•				
РН-4						•			•	•							•				•						•	•	
РН-5		•												•															•
РН-6				•	•	•		•						•								•							•
РН-7							•									•								•	•				
РН-8											•	•	•						•	•	•				•				
РН-9				•	•					•	•	•	•				•	•	•	•	•	•		•					
РН-10			•	•							•	•	•						•	•	•								

5.2. Варіативні компоненти ОП

	ВКБ 1	ВКБ 2	ВКБ 3	ВКБ 4	ВКБ 5	ВКБ 6	ВКБ 7	ВКБ 1	ВКБ 2	ВКБ 3	ВКБ 4	ВКБ 5	ВКБ 6
PH-1	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•
PH-2			•										
PH-3													
PH-4													
PH-5													
PH-6						•	•	•					
PH-7													
PH-8													
PH-9													
PH-10	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

Перелік нормативних документів

1. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39.
2. Закон України «Про вищу освіту». Електронний ресурс: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. Електронний ресурс: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

4. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К.: Видавництво «Соцінформ», 2010. Електронний ресурс: http://hrliga.com/docs/327_KP.htm
5. Перелік галузей знань і спеціальностей. Електронний ресурс: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
6. Наказ МОН України від 21 грудня 2017 р. № 1648 про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки від 01.06.2016 за №600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» - <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-vnesennya-zmin-do-nakazu-ministerstva-osviti-i-nauki-vid-01062016-600>
7. Наказ Міністерства освіти і науки України № 506 від 31.05.2016 «Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціалізацій) в системі підготовки педагогічних кадрів». Електронний ресурс: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16>
8. Порядок внесення інформації, яка повинна міститися в документах про вищу освіту державного зразка (в редакції Наказу Міністерства освіти і науки України № 1280 від 25.10.2016). Електронний ресурс: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0494-15>